

“KĀPĒC TU AR MANI RUNĀ?”

Nodarbības tēma:

tiešsaistes saziņa un tās slēptie nolūki.

Vecumposms:

4.–9. klases skolēni.

Nodarbības ilgums:

40 minūtes (ja izmanto ieteiktos papildmateriālus, ilgāku laiku atvēl sarunām – 2 mācību stundas).

Nepieciešamie resursi:

prezentācija, dators ar interneta pieslēgumu, projektor un ekrāns, mobilie tālruņi.

Prezentācijā ir 16 slaidi:

nodarbības ievadslaids, mācību mērķi, izziņas informācija, uzdevumi skolēniem, kā arī tests iegūto zināšanu un izpratnes pārbaudei.

Nodarbības gaita

1. Ievadsaruna. Kāpēc cilvēki sarunājas viens ar otru? Vai un kā atšķiras sarunas reālajā dzīvē un internetā?
2. 1. un 2. slaidā dots nodarbības tēmas pieteikums un mācību mērķi. Svarīgi uzsvērt, ka šajā stundā būs saruna par saziņu plašākā izpratnē, ne par saziņu ar ģimeni, klasesbiedriem vai tuviem draugiem.
3. 3. slaidā sniegti statistikas dati par dažādu sociālo vietņu lietotāju skaitu pasaulē, rosinot sarunu klasē par skolēnu izmantotajiem sociālajiem medijiem. Svarīgi atgādināt, ka lielākā daļa sociālo mediju nosaka, ka to lietotājiem ir jābūt sasniegušiem 13 gadu vecumu.
"Facebook" – 2,9 miljardi lietotāju;
"YouTube" – 2,3 miljardi lietotāju;
"WhatsApp" – 2 miljardi lietotāju;
"Instagram" – 1,4 miljardi lietotāju;
"TikTok" – 732 miljoni lietotāju;
"Snapchat" – 514 miljoni lietotāju;
"Reddit" – 430 miljoni lietotāju;
"Twitter" – 397 miljoni lietotāju.
Papildu informācija: [Latvijas tendences](#) (2021. gada dati), Nacionālās enciklopēdijas šķirklis "[Sociālie mediji](#)", Kultūras ministrijas 2017. gadā veiktais pētījums "[Bērnu un pusaudžu medijpratība](#)".
4. 4. slaidā minētie jautājumi ļauj izvērtēt personīgo tiešsaistes saziņu. Uz jautājumiem skolēni var atbildēt individuāli vai strādāt grupās. Uzdevumam tiek dotas 5 minūtes. Uzdevuma izpildei nepieciešams mobilais tālrunis, lai skolēni var pārskatīt savu saziņu.
5. 5. slaidā uzskaitīti daži saziņas nolūki. Atgādinām, ka šajā stundā tiek runāts par plašāku saziņu, ne saraksti ar ģimeni, draugiem. Ja laiks ļauj, skolēni var meklēt, minēt katram nolūkam piemēru/us, kā arī izvērtēt, kāds ir viņu visbiežāk saņemto ziņu nolūks. Ja izskan viltus profilu jautājums, sīkāka informācija: [materiāls 1](#) un [materiāls 2](#).
6. 6., 7., 8., 9. un 10. slaidā pilnveidota skolēnu prasme analizēt saziņas mērķi, nolūku, saskatīt potenciālos riskus. Dotos piemērus skolēni izlasa un pārrunā. Jautājumu: "Vai saskati kādus riskus?" var veidot kā balsojumu – kuri saskata risku, kuri ne. Katra grupa savu viedokli pamato. Uzdevumu par papildināt ar prognozēšanu – kā saruna turpināsies, kāda varētu būt katra sarunu biedra tālākā komunikācija u.c.
7. 11. slaidā ietverts individuāls uzdevums. Skolēni, izmantojot nupat notikušajā sarunā izskanējušās domas, min lietas, kam jāpievērš uzmanība, sākot tiešsaistes saziņu ar nepazīstamu personu. Papildu idejas [šeit](#) un [jaunietes pieredzes stāsts](#).
Bērni un jaunieši var pārbaudīt savu draudzību internetā, izpildot testu vietnē sos.drossinternets.lv (tests pieejams no 8. februāra).
8. 12. un 13. slaidā sniegti padomi, kā rīkoties, ja saziņa ir nevēlama vai bīstama.
9. 14. slaidā ir apkopotas saites ar padomiem drošai sociālo mediju lietošanai. Skolēni strādā grupās, izlozē vienu materiālu, kuru iepazīst sīkāk, pastāsta pārējiem klasesbiedriem būtiskāko informāciju. Laika taupīšanas nolūkos šo var uzdot arī kā mājasdarbu.
10. 15. slaidā skolēni tiek mudināti apkopot nodarbībā uzzināto. Katrs skolēns pabeidz teikumu: "Vai tas nozīmē, ka tiešsaistē mēs nevaram uzticēties nevienam? Varam, bet...".
11. 16. slaidi – zināšanu pārbaude "Kahoot".